

تایگه هی و ترومبیل وموهلیدا و نه جامدانا پروگرامه کی به رده وام وریک پیک یی فاکسینکرننا ژاژله کی کو ژمارا ژاژله ل پاریزگه هی زیدیه کا بهرچاژ بخو قه دیت د وی ده می دا.

پشکین سه ره کی:

1- پلان دانان و دیفچوون:

پشکا پلان دانانی زیده تر ژ (8) ههشت پلانین جورا وجور بلند کرینه بو وهزاره تی و پاریزگه هی و لایه نین په یوه نیدار کو هه ویت فاکسینکرننا ژاژله و زالبون لسه نه خوشیا بهایی (100) سه د میلیون دینار بو هاتبونه دستیشانکرن پیزانینیت پتر د خشتی ژماره ئیک دا (1) ديارن کو ئاڤاکرن و نویژه نکرنا بنگه ها و خولیت راهینانی و دابینکرننا دهرمان و فاکسینیت پیتقی بو پاریزگه ها مه بخو قه دگرت.

• کونترولکرننا نه خوشیا په رسیفا بالندا

پروگرامی سالانه بو دیفچوون و رهوشه نیبرکرننا خه لکی پاریزگه هی و بتایه تی ل گوندا دژی نه خوشیا په رسیفا بالندا هاته راهه ستیان ژ بهر لاوازی پینه پیدانا خه لکی مفادار نه و ژی ژ بهر بی باوه ریا خه لکی ب هه بونا فی نه خوشی، ژ بو زانینا ناستی هه بونا فی نه خوشی د ناڤه مریشکیت خوملی دا لیژنا بالا ل وهزاره تی رابو ب نه جامدانا سرقه یه کی بریکا کومکرننا نمونیت خونینی ژ مریشکیت گوندا و پروژا و ل هه می ده قهریت پاریزگه هی بو ماوی دوو هه یفا هه ر ژ روژا (6/1 تا 2009/7/31) بریکا شهش تیمیت گه روک ژ ستافی ریفه به ریا مه و نه قه نمونه کو ژمارا د بو (2000) هاتنه شروفه کون د ماوی دوو هه یفا دا ل تایگه ها ریفه به ریا مه و پشکینیت (Rapid test type A , Elisa and HI) بو هاتنه کون و نه جام دختی خاریدا ددیارن.

نه جام		ژمارا پشکینیت نه جامدای	جوړی پشکین
نیکه تیڤ	پوزه تیڤ		
312	2520	2832	ELISA
11	301	312	HIVAI H 9
311	1	312	HIVAI H 5
312	0	312	HIVAI H 7
279	9	288	Rapid Test Type A
10	0	10	Rapid Test H5

گه له ک ناریشه بو تیما تایگه ها مه چیبون و کار راهستیا بو ماوه یه کی دریز ژ بهر نه دروستیا کیتی کونترولنی نامیری (Elisa) و راپورته ک لسه ر فی چه ندی هاته بلنکرن بو وهزاره تی و هنده ک هه ول هاتنه دان ژ لایی وهزاره تی قه بو چاره سه رکرننا فی ناریشی و پاشی کار بریفه چوو و نمونه هاتنه پشکین کون ب نامیری (Elisa) و بیت پوزه تیڤ پشکینا HI بو هاته کون .
ژ نه جامیت فی سیرقه ی دیار بو کو مه نه قه نه خوشیه ژ جوړی (H9N2) یا هه ی لی مه ترسیا وی یاکیمه و لیژنا بالا د سیمیناره کا بهر فره دا کو بو هه ر سی پاریزگه ها هاتبو ریکخستن و ب ناماده بونا گه له ک لایه نین دی وه ک زانکول هه قلیبری بو گه نگه شه کوننه جامیت سرقه ی و بریار هاته دان کو هه می مریشکیت خومالی بهینه فاکسینکرن لیدف پروگرامه کی سالانه وه ک خو پاراستن ژ فی نه خوشی و ئینا فی فاکسینی ژ لایی کومپانینیت تایه ت قه یا ژاژده .

هه ر ژ چالاکییت تیمین دیفچوونا نه خوشیا نه نفلونزا بالندا ژ بو ریگرتن به رامبه ر هاتنا نه خوشی ژ دهرقه ی سنورا و بتایه تی ژ وهلاتی تورکیا و نه قه چه نده نه رکی که ره نتینا خالا ئیبراهیم خه لیل د ماوی نه قه ساله دا (237,321) ترمبیل هاتینه تافیلکون و ره شاندن بهرمانی فیرکون س (609 کگم) نه وی تایه ت ب نه هیلانا قایروسا بو سال 2009 و هه تا نوکه چ

پاره نه هاتیه خه رجکرن سه ره زای پیشکیشکرنا هه می پلان ، لیست ، پسه له و راپورتیت گزیدای ب نه جامدانا کارئ هاتیه داخزکرن ژ مه و نه ق تشته بویه جهی دل گرانی و سرنج راکیشانی ژ لایی ریفه به رییت فیتیرنه ری ل هه رسی پاریزگه ها .

• خولیت راهینانی:

حه فت پزیشکین فیتیرنه ری ژ ستافی ریفه به بریا مه هاتینه شانن بو ده رفه ی وهلاتی ل سالا 2009 ی لسه ر بابه تین جورا و جور بو بهیزکرن و نویزه نکرن پیزانینیت وان و مفایه کی زور وهرگریه و نوکه یی کاردکن لسه ر وان بابه تا بسه رکه فتیانه . پیزانینیت پتر دخستی ژماره دوو (2) دا بیت هه یین .

• پروژه:

ل سالا 2009 دوو ئاقاهی بو ریفه به بریا مه هاتینه ئااکرن ، بنگه هی که ره تتینا فیتیرنه ری ل زالگه ها ئالوکا ب کوژمی (113 ملیون دینارا) و ئاقاهییی نه خوشخانا فیتیرنه ری یا شیره تکاری ل قه زای سیمینلی ب کوژمی (236 ملیون دینارا) و نوکه ئه م چاقه ری ره زامه ندییت دارایی نه بو کرینا که ل و په لا و ئامیرا هه ر وه سا کوژمی (21,700,000) دینار هاتنه خه رجکرن بو بویا غکرنا (11) بنگه هییت فیتیرنه ری و کوژمی (34,969,500) بو نویزه نکرن بنگه هی ریفه به بریی ل دهوک و کوژمی (10206000) دینار هاتنه خه رجکرن بو کرینا که ل و په لا بو بنگه هییت فیتیرنه ری .

• سیمینار:

(7) سیمینار بیت هاتینه پیشکیشکرن ل هولا ریفه به بریا مه ژ لایی ستافی ریفه به بریا مه قه لسه ر بابه تین جورا و جور و (24) کومبین هاتنه گردان دناقه را کارگیریا ریفه به بریا مه و ستافی ریفه به بریی لسه ر کار چالاکي و ئاریشیت لسه ر نه جامدانا کارئ د راوه سن .

• هه ویت فاکسینکرنی:

زالبون لسه ر نه خوشیت ئازله لی و نه خوشیت قه گر و هه قیشک دگه ل مزوقا بریکا نه جامدانا هه ویت فاکسینکرن ئازله لی . بو سالا 2009 هه شت هه ویت به رفه ه هاتینه نه جامدان دژی (ته به کی ، خوریک ، خوریکیت په له وه را ، هاریا سا ، ده رده مزن ، نیوکاسل ، تایا مالتایی ، کولکا ره ش) . دخستی ژماره (1) .

نه خوشیا کولکا ره ش (Anthrax) نه ق ساله بو جارا ئیککی ل ده قه را قه سروکی ل قه زای شیخان و قه زای به رده ره ش دیار بو و بو نه گه ری مرنا (10) ئازله لا و توشبونا (2) که سا و هه ر وه سال ده قه را دینار تی ل قه زای ئاکری ئه ق نه خوشیه دیار بول گوندی ممبه ری هه وه کا به رفه ه بو ده رمانکرنان ئازله لا ها ته نه جامدان و پاشی هه وه کا فاکسینکرنی دژی نه خوشیی هاته نه جامدان و تیدا (58583) سه ری ئازله لی ل (139) گوندا هاتنه فاکسین کرن و نه خوشی هاته کونترول کرن ، دگه ل دا هه وه کا ره وشه نبیرکرن خه لکی ل فان گوندا هاته نه جامدان بو چاواتیا خویار استنی ژ قی نه خوشیی .

• قه ره بوکرن:

بو ئیکه م جار حکومتا هه ریما کور دستانی رابو ب قه ره بوکرن ئازله لاریت زیان پی که فتی ژ نه گه ری مرنا ئازله لیت وان ژ به ر به لاقه بونا نه خوشیا کولکا ره ش (Anthrax) ل سالا 2008 ل ده قه را دینار ته ، و کوژمی (44520000) چل و چوار ملیون و پینج سه د و بیست هزار دینار هاتنه خه رجکرن بو (39) ئازله لارا ل (7) گوندا ، ژمارا ئازله لیت تیچویی (102) بون .

• هاریکاری و هه ماهه نگی دگه ل زانکویی:

حه فت (7) قوتابیین خاندنا بلند ژ کولیزین کشتوکال ، پزیشکی و پزیشکین فیتیرنه ری ئه ق ساله مفا ژ تا قیگه ه و ستافی ریفه به بریا مه وهرگریه بو نه جامدانا قه کولینیت خو بییت زانستی و په یوه ندی و هه ماهه نگیه کا باش یا هه ی دناقه را ریفه به بریا مه و زانکویا دهوک دا یاهه ی ، زانیارین پتر دخستی ژماره (9) دا هه نه .

2- ساخله میا ئازله لی:

کار ل بنگه هییت فیتیرنه ری:

ل سهرانسهری پاریزگه هی بنگه هین قیتیر نه ری هه نه ل ناحیا و قهزا، ژمارا وان (23) بنگه هین ئە ئە بنگه هه رادین ب کاری خزمه تگوزاری بو جوتیاریت مه ل گوندا و خودانیت پروژا بریکا ده ستیشان کرن و چاره سه ریا نه خوشیا و دانا شیره تا و ناموژگاریا و هاریکاری کرنا وان ژ لایی نه هیلان و کونترول کرنا نه خوشیا و بتاییه تی نه خوشییت مه ترسیدار و هه قیشک دگه ل مروفا، چه ندین کادری مه ژ بزیشک و هاریکاری وان و برینیجا رادین بته رکی خزمه تکرنا هاوالتیا کاری وان د خشتی ژماره (3) یی دیاره .

• ساخله میا گشتی :

• دیقچونا بازاری و بتاییه ت گوشت فروشا و جهین فروتن و عمار کرنا به ره مه میت ناژه لی دگه ل دانا موله تا کاری و سزادانا سه رینچیا کاری یه کا ساخله میا گشتی یه . د ماوی قی سالی دا (126) سه ره دان هاتینه ئە نه جامدان ل سه رانسهری پاریزگه هی (14) سه رینچی هاتینه تومار کرن بارا پتر ژ وان هه بونا میلاکا مریشکی، گوشتی روست و سینگی مریشکی کو بشیوه یه کی نه یاسایی هاتیه نا ئە پاریزگه هی و خودانیت وان هاتینه سزادان .

• یه کا تاقیگه هی :

سالا 2009 کاره کی ئیکجار باش ئە نه جامدایه سه ره رای کادری وی یی کیم کو ژمارا وان (6) که سن، کاری تاقیگه هی ئە نه جامدای و لیدف دابه شبونا وی بقی رهنگی بو :-

1. (634) پشکنینا روز بنکال بو دیار کرنا نه خوشیا تایا مالتایی (Brucellosis) دنا ئە ناژه لی دا .
2. (586) پشکنین بو زانینا هه بونا نه خوشیا توکسوپلازما Toxoplasmosis (نه خوشیا پشیکا) دنا ئە ناژه لی دا .
3. (35) چاندن ل سه ر پلیتا .
4. (52) سلاید هاتینه چیکرن و بویاغ کرن .
5. (88) پشکنینیت هه بونا ژه هرا په مبلوکی (ئه فلا توکسین) دنا ئە که رستین خارنی و ئالیکی دا .
6. (586) تاقیکرنیت HA ,H1 بو دیار کرنا نه خوشیت په له وهرا هاتینه کرن .
7. (523) تاقیکرنیت Elisa .
8. (8990) تاقیکرن بو نمونیت به ره مه میت خوارنی هاتینه ئە نه جامدان . زانیارین پتر د خشتی ژماره (6) دا هه نه .

• سه ربرخانه :

ل سه رانسهری پاریزگه هی 113,730 سه رین ناژه لی هاتینه سه ر ژیکرن ل کوشتارگه هیت (خانگی، زاخو، ئامیدی، قه سروک، به رده رش، ئاکری، ژبلی ئە و سه ریت هاتینه سه ر ژیکرن بی زانینا مه و تاییه تی ل مالا و دوکانیت قه سبابا و مه یدانکیت ناژه لی . زانیارین پتر د خشتی ژماره (7) دا هه نه .

• چالاکییت که ره تتینا قیتیر نه ری ل ئیبراهیم خه لیل :

که ره تتینا قیتیر نه ری ل ئیبراهیم خه لیل کو خاله کا گه له ک گرنگه و سه ر په رشتیا هاتن و چونا که رستیت خوارنی ژ به ره مه مین ناژه لی بو کوردستانی و عیراقی دکه ت، شیا به بو سالا 2009 پشکنینا ئە و باریت هاتینه کوردستانی بریکا (8661) ترومبیللا بکه ت و ژماره کا زور ژ که رستین خوارنی بشکنین بکه ت و ره وان هی تاقیگه ها ریفه به ریا مه بکه ت بو دیار کرنا ئاستی وی بو خوارنی . سه باره ت ئە و بار و که رستین هاتینه هنارتن بو ده رقه ی کوردستانی و هه ر بریکا قی خالی و بو وه لاتی تورکیا، که قلیت په زی، بزنا، گامیشا و چیلنا نه و سه نگا وان پتر ژ (9009064) کیلوگرا .

د سالا 2009 دا چه ندین بازرگانا که رستین جودا جودا ئیناینه ناف کوردستانی و به رو قازی هنده ک هاتینه هنارتن و ئە ئە چه نه د پشکا که رستنی بجه دئینا پستی بازرگان هه می مه رجین پیتقی و یاسایی بجه دئینان هه ر ژ هه بونا ناساناما بازرگانیی و ره زه مه ندیا ژورا بازرگانی و هه بونا جهین دروست بو حه واندا که رستا و لیدف قه باره و جووری وان، مولله ت بو دهاته دان کو

که رستا بیننه دناف کوردستانی، بو نمونه پتر ژ (31) هزار ته نیت هیکا خورانی و پتر ژ (74) زار ته نیت رانکیت مریشکا و پتر ژ (300) ته نیت جهنگی مریشکی هاتنه ناف کوردستانی. زانیارین پتر د خشتی ژماره (8) دا هه نه.

• پشکا په له وهرا:

کو سه ر په رشتیا خودانکرنا مریشکا ل ناف هولیت خودانکرنی دا و ل گوندا دکهت داکو به ره مه کی ساخلم و بی زیان ژی جیبیت، هه ر وه سا چا دیریا هه لهینه را کو ژمارا وان دوونه ل پاریزگه هی دکهت، د قی سالی دا (71) پروژیت په له وهرا که تینه کاری ژ سه رجه می (93) پروژا، (2,251,860) دوو ملیون و دوو سه د و پینجی و ئیک هزار و ههشت سه د و شیست مریشک هاتینه بخودانکرنا ژ وانا (1960158) هاتینه فریکرن بو سه ربرخانی، ژمارا گهریت خودانکرنی (198) بونه، ئه شه ئه ون بیت سه ره دانا ریقه به ریا مه کری، تا کو ئه شه مریشکه بهینه فریکرن بو سه ربرخانی مه رجه کو بهینه پشکین کرن ژ لای پشکا نه خوشیت په له وهرا شه له و ما (908) تاقیکرنیت بله ز بو دیار کرنا نه خوشیا شه نفلونزا بالندا شه نجامداینه و هه می ژی (-ve) بون، ژ بلی دیچوونا نه خوشیت دی کو ئه شه ساله پتر ژ (539) پشکینا بو مریشکیت (54) هولا کو ژمارا وان د بو (551926) مریشک، دبیت کار تیکرنی ل سه ر وه رار و پیشکه فتتا پیشه سازیا په له وهرا دکهن وه کی (نیوکاسل و که مورو و هه ودانا ئامیری هه ناسی). د قی سالی دا چه ندین ئامیر و ته کنیکیت نوی و بو ئیکه م جار که تینه خزمه تا قی پشکی دا ژوانا ئامیری ئیلایزا و PCR و ته کنیکا HI و هه ر وه سا دیچوونا مریشکیت گوندا و په له وه ریت جوانی ژی دکهن.

• پشکا په له وهرا رابویه دابه شکرنا (4) جهفت جوریت فاکسینا کو دبو نه (1301) قیال و (1884250) مریشکا مفا ژی وه رگرتیه.

• (18) جوریت دهرمان، تافیلکه ر، فیتامینات و زیده کاریت ئالیکی هاتینه دابه شکرنا لسه ر (5975650) چیچه لوکا، پیزانینیت پتر د خشتی ژماره (5) دا هه نه.

3- چاککرنا ده ستکرد:

ل پاریزگه ها دهوکی سه تته ره کی چاککرنا ده ستکرد ل سیمیلی هه یه و بهمه ئکاریا 3 بنگه هیت دی ل تلکه بهر و بامرنی و سیمیلی و بشیانیت 11 که سین تاییهت ب چاککرنا ده ست کرد خزمه تین هه دهینه پیشکیش کرن بو خودانیت چیلدا داکو به ره مه می وان ژ کولکا یی باش و ئابوری بیت و مفا ژ توخمین بیانی و جورین باش بهیته وه رگرتن بو دابین کرنا سیمنی وان بو کوتانا چیلین جوتیارین پاریزگه هی، و ئه شه خزمه ته ل سالا 2009 بقی رهنگی بون ...

• (1058) چاککرنا ده ستکرد.

• (119) پشکینیت ئاقسیبی.

• (189) گولک زاینه.

• (784) جوتیارا مفا ژی وه رگرتیه ل (716) گوندا.

4- کوگا (عمبار):

پشکا عمبارا چه ندین که رسته وه رگرتینه وه ک که ل و په ل، دهرمان، فاکسین بو په له وهرا و ئازه لا، بری گشتی یی فاکسینا دبو نه (2,377) قیال و دهرمان (5,649) کغم هاتینه ریقه به ریا مه ل سالا 2009 دا، و ببه ایی (10,206,000) دهه ملیون و دوو سه د وشه ش هزار دینارا که ل و په ل هاتینه کرین بو بنگه هیت فیتیزنه ری. زانیارین پتر د خشتی ژماره (4) دا هه نه.

پيشنیاړ :

- د ايبينكرنا كورسې و پلین خواندنا بلند بو كادری ریشه به ریا مه ، هه ژی گوتنی یه كول سالا 2008 ی سهروكی زانكویا دهوك به لین دا بو بو د ايبينكرنا (10) پلین دبلومی به لی دناقبه را وهزاره تا كشتوكال و خاندنا بلند شه بابه ته هاته نقادن و به رزه كرن
- قهره بوكرنا جوتیارا ل ده می مرنا نازه لیت وان ب نه خوشییت مه ترسیدار و هه قپشك دگهل مروقی وهك هاندرك و پال پستی بو وان بو به رده وامبونا وان د كاری خودا و هه ر وهسا بو شه كتیف كرنا رولی وان د گه هاندنا دهنگ و باسین دیاربونا نه خوشیا ل ده قهرین وان بو ده زگه هین قیتیر نه ری بزیتین دهم و ژبو ریگرتن به رامبه ر فه كوشتنا نازه لین نه خوش كو بكیر خوارنی ناهین و دبیتن بیته جهی مه ترسیی بو فه گوهاستنا نه خوشیا بو وی خه لگی و مه ترسی پتر شه وه كو شه و نازه لی نه خوش دهیته فروتن بو قهسابی و دبیت یی مرار بیتن و شه فه چنده راسته كاره کی نه دروسته لی دهیته شه نجامدان ژ بهر لایه نی دارایی و قازانجا وی له و ما قهره بوكرنا وان بریزه كاقه بولكری دی گه لهك ناریشا چاره سه ركه تن و هاریكاریا گه شه كرنا سامانی نازه لی ل ده قهری كه تن
- سه ره رای هه بونا بره کی پاره یی باش ل وهزاره تی و ل پاریزگه هی لی ژ سالا 2006 و هره مه چه ندین پروژه بلند كرینه بو هه ر دوو لا ، لی ژماره كا گه لهك كیم ژوان هاتینه بجه ئینان و ره زامه ندی ل سهر بیت دی نه هاتیه وه رگرتن ، شه م دشین بیژین كو ریشه به ریا مه یایی به هره ژ پروژیت نوی ، و هه ره شه فه چنده بهیته به رچاډ وه رگرتن
- كاری مه هه می ل گوندا دهیته شه نجامدان و گه لهك لقین تیدایه و شه و ترمبیلیت مه ههین وهك ریشه به ری گه لهك د لاوازن و ناگونجن له و ما هاتینه كومكرن و دی هینه فروتن پستی مه په سه ندا وهزاره تا دارایی وه رگرتی ، و شه فه چنده دی بیته خاله كا ریگر به رامبه ر شه نجامدانا كاری بشیوه کی دروست و زانستی ژبه ر كو زوریه ی بنگه هیته مه دی ترومبیلن هه مان ناریشه مه دگهل موهلیدا هه یه شه ویت دهیته بكارئینان بو داین كرنا كه هره بی ژبو پاراستنا فاكسین و دهرمانا ل بنگه هین مه له و ما دایبكرنا ژماره كا باش ژ ترومبیل هه ره بهیته كرن
- فه ره بانقهك بو هندهك فاكیسا بهیته دانان بو ژ بو پشت راست بون ژ هه بونا وان فاكسینا ژبه ر كو هه بونا بری پیتی ژ فاكسینا بو شه نجامدانا هه ویت فاكسین كرنی نه یا به رده سته و شه فه چنده بویه جهی فالنجی بونا به رنامی كونترول كرنا نه خوشیا و ده می نه خوشی دهر دكه فن فاكسینی پیتی ل بهر دست نینه
- كادری مه یی نالنجی و هونه ری یی كیمه ژ بهر نه بونا دامه زرانندی و دهر كه تنان وان ژ كاری وهك خانه نشینكرن كو كاری مه پتر ب دهستی وان كادرا دهیته شه نجامدان و شه فه چنده وه لی كریه كو بارئ بزیشكین مه گران بیت و كاری زیده تر ژ شه ركین خو شه نجامدن و شه فه چنده ژی پیتی دامه زراندا هنده كیت دی هه یه
- وهك پشته قانی بو كه رتی تاییه ت شه م باشی دبیین كو حكومه ت جوره کی هاریكاریی بو بزیشكین قیتیر نه ری پيشكيشكه ت داکو بشین پروژین كشتوكالی شه نجامدن ، وهك پروژین خودانكرنا چیلین شیري ، پروژین خودانكرنا ماسیا ، پروژین خودانكرنا مریشكا ..... هت ، ل شوینا فان دامه زراندا كو بویه بارگرانیسهر حكومه تی
- پیتی یه وهزاره ت پتر بیته ی ب پلانیت ریشه به ریا بده ت بو دایبكرنا دهرمان و فاكسینا ، هه ژی گوتنی یی كو شه فه ده مه کی دریزه كوگاییت ریشه به ریا مه و دهرمانكیت بنگه هیته مه ل قه ز ا و ناحیا د قالانه ژ دهرمانا و بویه شه گه ری فه قه تیانا جوتیارا ژ بنگه هیته مه
- كادری مه پیتی ب راهینانی هه یه چ لناف یان دهرقه ی وهلاتی داکو باشتر و زانستی تر كار و شه ركین خو شه نجامدن
- بیته پیدان و شیواكرنا كاری تاقیگه ها ریشه به ریا ژ لایی به رزكرنا ئاستی ستافی یی زانستی و كرینا ئامیر و كیت و كه رستین پیتی
- دیتنا میكانز مه كا شه كتیف بو كاری سه ره رشتیا هولیت خودانكرنا مریشكا ژ لایی بزیشكین قیتیر نه ری فه و هه ر وهسا بله زكرنا كاری كرویا
- پلانا مه مه ب كورتی بو سالا بهیته پینگافیت باشكرنا رهوشا خزمه تگوزاری ل پاریزگه هی بخو شه دگرت
- ژماره كرنا نازه لی ل هه ریما كوردستانی
- دانا دهسته لاته کی ژ بو شه نجامدانا هندهك كارا وهك كرینا دهرمان و كل و په لا

• ته‌رخانكرنا برى (300) ته‌نا ژوى ئالفى تىته دابه‌شكرن ژلايى ريفه‌به‌ريا سامانى ئازهللى قه سالانه بو پشكا چاككرنا ده‌ستكردل ريفه‌به‌ريا مه بو دابه‌شكرنا وى لسه رښه و چيلين تينه چاككرن بو چاره‌سه‌ركرنا لاوازا وان و هاندانا خودانيت چيلا بو پتر پيته دان بښى ته‌كنيكي.